

Ö?retmen ve Ö?retmen Adaylar? için Yans?t?c? Dü?ünme E?ilimi (YANDE) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen ve Ö?retmen Adaylar? için Yans?t?c? Dü?ünme E?ilimi (YANDE) Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27166>

Özet

Ö?retmen ve Ö?retmen Adaylar? için Yans?t?c? Dü?ünme E?ilimi (YANDE) Ölçe?i, Çetin Semerci tarafından 2007 y?l?nda geli?tirilm?, ö?retmenlerin ve ö?retmen adaylar?n?n mesleki uygulamalar? s?ras?nda sergiledikleri yans?t?c? dü?ünme e?ilimlerini ölçmeyi amaçlayan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, yans?t?c? dü?ünmenin çok boyutlu do?as?n? kapsayacak ?ekilde 7 alt boyutta ve toplam 35 maddeden olumaktadır. Ölçek, e?itim bilimleri alanında, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve bireylerin mesleki geli?im ihtiya?lar?n? belirlemek amacıyla kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yans?t?c? Dü?ünme, Ö?retmen Adaylar?, Ö?retmen E?itimi, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Mesleki Geli?im.

Yazarlar

Çetin Semerci

Amaç

YANDE Ölçe?i'nin temel amacı, ö?retmenlerin ve ö?retmen adaylar?n?n e?itim-ö?retim süreçlerini ele?tirel bir bak?? aç?s?yla de?erlendirme, kar??la??lan sorunlara ili?kin sorgulay?c? yakla??mlar geli?tirme ve kendi mesleki uygulamalar?n? sürekli iyile?tirme e?ilimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, yans?t?c? dü?ünme becerilerinin düzeyi hakkında nicel veriler sa?layarak, ö?retmen e?itiminde bu kritik yetkinli?in geli?tirilmesine yönelik müdahalelerin planlanmas?na katkıda bulunmay? hedeflemiştir.

Ölçek, yans?t?c? dü?ünme e?ilimini tek bir skor yerine, bu e?ilimi olumturan farklı bile?enler (boyutlar) üzerinden de?erlendirerek daha derinlemesine bir analiz imkanı sunar. Bu sayede, uygulay?c?lar bireylerin hangi yans?t?c? dü?ünme alanlarında güçlü, hangilerinde deste?e ihtiya? duydu?unu tespit edebilirler.

Yap?

Ölçek, e?itim felsefesi ve psikolojide merkezi bir yere sahip olan yans?t?c? dü?ünme yap?s?n? ölçmektedir. Yans?t?c? dü?ünme, bir ö?retmenin deneyimleri üzerine dü?ünmesi, bu deneyimleri teorik bilgiyle ili?kilendirmesi ve gelecekteki eylemlerini bu de?erlendirmelere göre ayarlaması sürecini ifade eder.

YANDE, bu yapıyı yans?t?tan yedi temel alt boyuttan olumaktadır. Bu boyutlar, bireyin sadece

geçmiş eylemlerini deil, aynı zamanda geleceye yönelik planlama, sorumluluk alma ve araştırmacı ruh tutuma etilimini de kapsamaktadır. Ölçek, bu etilimin mesleki yeterliliğin ayrılmaz bir parçası olduysa varsayımına dayanır.

Geçerlik

YANDE ölçeğinin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin yapısal olarak güçlü olduğunu göstermektedir.

KMO Değeri: Ölçeğin KMO değeri 0.909 olarak bulunmuştur. 0.90'n üzerinde bu değer, veri setinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir.

Bartlett Testi: Bartlett testi değeri 6811.461 ($p < 0.05$) olarak rapor edilmiştir. Bu anlamlı sonuç, değişkenler arasında faktör analizi için gerekli olan korelasyonun varlığını doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular, YANDE ölçeğinin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

İç Tutarlılık (Cronbach Alpha): YANDE ölçeğinin genel Cronbach Alpha katsayısı 0.908 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Madde Toplam Korelasyonları: Madde toplam korelasyonları 0.308 ile 0.607 arasında değişmektedir. Bu aralık, maddelerin toplam ölçek puanına anlamlı katkı sağladığını ve ölçekten çıkarılması gereken zayıf bir madde bulunmadığını göstermektedir.

Test Tekrar Test Korelasyonu: Ölçeğin zamana karşı kararlılığını gösteren test tekrar test korelasyonu 0.742 ($p < 0.01$) olarak bulunmuştur.

İki Yarım Güvenirlii: İki yarım puanlar arasında korelasyon katsayısı 0.77 ($p < 0.01$) olarak rapor edilmiştir.

Faktör Analizi

Yapılan faktör analizi sonucunda YANDE ölçeği, toplam 35 maddeden oluşan ve yansıtıcı düşünme etiliminin yedi farklı yönünü temsil eden yedi alt boyuta ayrılmıştır. Bu boyutlar, ölçeğin kapsam geçerliliğini güçlendiren detaylı bir yapı sunmaktadır.

Bu 7 alt boyut ve içerdikleri madde sayıları şunlardır: Sürekli ve Amaçlı Düşünme (7 madde), Açık Fikirlilik (6 madde), Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim (5 madde), Öğretim Sorumluluğu ve

Bilimsellik (5 madde), Ara?t?rmac? (6 madde), Öngörülü ve ?çten Olma (4 madde) ve Mesle?e Bak?? (2 madde).

Araç

Test Tipi: Geli?tirme

Format: 35 maddeden olu?an, 7 alt boyutlu Likert tipi derecelendirme ölçe?idir.

Derecelendirme: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r (1= hiç kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?lm?yorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler ve Öğretmen Adaylar? (E?itim Fakültesi ö?rencileri)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Öğretmenlik mesle?ini icra eden veya bu mesle?e haz?rlanan bireyler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, hem hizmet öncesi (aday) hem de hizmet içi (görev yapan) öğretmenlerin mesleki dü?ünme e?ilimlerini ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, ka??t-kalem veya dijital formatta kullan?labilen bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Yans?t?c? D?ünme E?ilimi, Öğretmen Yeterlikleri, E?itim Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Cronbach Alpha, Mesleki Geli?im, E?itim Bilimleri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Çetin Semerci

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: csemerci@firat.edu.tr

Yaz??ma Adresi: F?rat Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Yazar?n 2007 y?l?ndaki kurumsal ba?lant?s?).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir.

Ticari kullanım için yazara başvurulması gerekmektedir.

Test Yılı: 2007

Kaynaklar

Semerci, Ç. (2007). Öğretmen ve Öğretmen Adayları için Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (Yande) Ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(3), 1351-1377.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı metodolojik bilgileri aşağıdaki bağlantılarda bulunmaktadır:

Makale Bağlantısı: kuyeb.com

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmen-ve-ogretmen-adaylari-icin-yansitici-dusunme-egilimi-yande-olcegi-toad.pdf

Öğretmen ve Öğretmen Adayları için Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 7 alt boyut ve 35 maddeden oluşmaktadır:

Sürekli ve Amaçlı Düşünme (7 m): Öğrencilerimin görüşlerine değer vermem.

Açık Fikirlilik (6 m): Öğretim kazanımlarını (hedef-davranışlar?) gözden geçirmem.

Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim (5 m): Yeni materyalleri ve etkinlikleri tanımam.

Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik (5 m): Öğretimde kime, neyi, ne zaman, niçin ve nasıl yapacağımı bilirim.

Araştırmacı (6 m): Araştırma ruhuna sahip değilim.

Öngörülü ve Çıtan Olma (4 m): Öğrencilerimin (sınıfın ötesini) geleceği görmesine yardımcı olurum.

Mesleğe Bakış (2 m): Öğretmenliği sevmiyorum.